

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

Teenuste ligipääsetavus alates 2025. aastast

Hanna Rattasepp
TTJA digiteenuste peaspetsialist

22. oktoober 2024

Ligipääsetavuse tagamine on uus normaalsus

- Ligipääsetavuse tagamine = võrdsete võimaluste andmist.
- Põhilises sihtgrupis umbes 50 000 puudega inimest vanuses 0-62 ja umbes 317 000 eakat (vanus 63+; statistika seisuga 1.jaanuar 2024).
- Ajutiselt tervisest tulenevad piirangud.

Õigusaktid: ligipääsetavad tooted ja teenused

- **28. juuni 2025**
- Toodete ja teenuste ligipääsetavuse seadus (**LPS**) ja selle alusel kehtestatud 2 määrust:
 - Sotsiaalkaitseministri määrus nr 45 ehk **ligipääsetavusnõuete määrus**.
 - Sotsiaalkaitseministri määrus nr 46 ehk ettevõtja **ebaproportsionaalse koormuse määrus**.
- **Euroopa ligipääsetavuse direktiiv** (direktiiv (EL) 2019/882, *the European Accessibility Act (EAA)*).
- Mitmesugused üleminekuajad ja välistused, sealhulgas on välistatud:
 - Mõned veebi ja äpi sisukomponendid.
 - Mikroettevõtjad (alla 10 töötaja ja aastakäive ega aastane bilansimaht samaaegselt ei ületa 2 miljonit €).
- Teenuseosutajal on kohustus kavandada ja osutada teenust kooskõlas ligipääsetavusnõuetega.
- Teenuse osutamisel esitatav teave peab olema põhjalik ja ligipääsetav.
- Tuleb koostada teabedokument, mis kirjeldab teenust, selle tööpõhimõtteid ja vastavust nõuetele.
- Ebaproportsionaalset koormust tekitavaid nõudeid järgima ei pea.

Neli digiligipääsetavuse märksõna

- **Tajutavus** – sisu on tajutav erinevate meelte (nägemine, kuulmine, katsumine jt) kaudu
- **Kasutatavus** – sisu saab kasutada erinevatel viisidel (klaviatuur, kasutajaliidese komponendid jmt)
- **Arusaadavus** – info on arusaadav ja kasutajaliidese toimimine ootuspärane
- **Töökindlus** – sisu on piisavalt töökindel ühildumaks tugitehnoloogiatega

Perceivable

Operable

Understandable

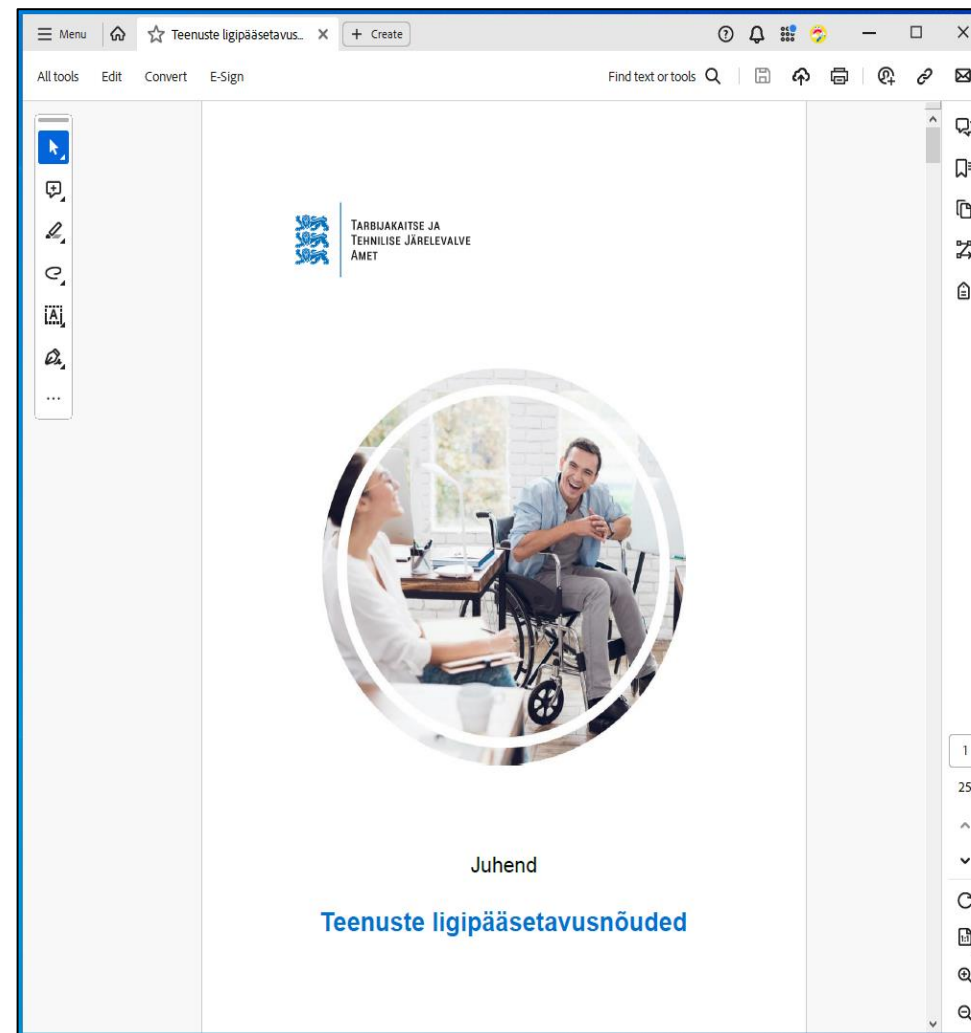
Robust

Märksõnade sisuline tähendus: tuleb tagada vastavus Euroopa Liidu digiligipääsetavuse standardile **EN 301 549**.

Juhend „Teenuste ligipääsetavusnõuded“

- LPS-ist tulenevaid teenuste ligipääsetavusnõudeid käsitlev juhend on leitav [TTJA digiligipääsetavuse tagamise alamlehelt \(ttja.ee\)](https://ttja.ee).

Kohaldamisalas olevad teenused

E-kaubandus

- Kõiksugu e-poed ning toodete ja teenuste internetimüük, sh kultuurisündmuste piletimüük jne.
- Uudiskirjad pole internetimüügi keskkonnad (uudiskirjad on „usteks“ nendes keskkondadesse).

E-kaubanduse ligipääsetavusnõuded

- Teave müüdava toote ja teenuse ligipääsetavuse kohta, kui vastutav ettevõtja on eelnevalt selle teabe müüjale kättesaadavaks teinud.

Elektroniline side

- Teenus, mis seisneb tervikuna või peamiselt signaalide edastamises.
- **Näiteks:** Internetiühendus, äpid nagu Messenger ja Skype, hädaabiühendus 112.

Elektronilise side ligipääsetavusnõuded

- Lisaks hääle ja teksti edastusele peab võimaldama reaajas tekstiedastust.
- Hädaabiteatele vastamine samasuguse vorminguga nagu teate esitamisel.

E-raamat ja selle tarkvara

- E-raamat on raamatu digitaalse faili edastamise teenus.
- E-raamatu tarkvara annab ligipääsu e-raamatu failidele.

E-raamat ja selle tarkvara ligipääsetavusnõuded

- Tekst ja heli tuleb esitada sünkroonselt.
- Tugitehnoloogiate nõuetekohane toimimine.
- E-raamatu sisu peab olema võimalik tarbida erinevatel viisidel.
- Kättesaadavad e-raamatu metaandmed.
- E-raamatu ligipääsetavuselemendid peavad olema rakendatavad sõltumata autoriõiguste digitaalkaitse meetmetest.

Finantsteenused

- Teenused, mida üldjuhul pakutakse läbi internetipankade.
- Teenuseosutajateks krediidasutused ja krediidiandjad.

Finantsteenuste ligipääsetavusnõuded

- Teave peab olema keeleliselt arusaadav (B2 tase).

Sõitjateveoteenuse osad

- **Nendeks osadeks on:** veebileht, mobiilsideseadmel põhinev teenus, elektrooniline pilet, elektroonilise piletimüügi teenus, transporditeabe andmine, reaajas reisiteabe andmine, interaktiivne teabeekraan ja iseteenindusterminal.
- **Näiteks:** Elroni sõidukaart, transpordiettevõtte Flixbus

Sõitjateveoteenuste ligipääsetavusnõuded

- Teenuse osutamisel esitatakse teave nii teenuse kui ka toote toimimise kohta.
- Tugiteenuse olemasolu.
- Teave piletimüügisüsteemi ja selle funktsioonide kohta.

Teenus, millega antakse ligipääs audiovisuaalmeedia (AVM) teenusele

- Kui audiovisuaalmeedia sisuteenust pakutakse ligipääsetavalt, peab sisu vastuvõtja suutma tagada ka sisuteenuse ligipääsetavate funktsioonide vastuvõtmise.
- Nt. peab Elisa Elamus (AVM teenusele ligipääsu andev teenus) tagama, et kasutajal on võimalik aktiveerida ETV (AVM teenus) vaegkuuljate subtiitrid, kui ETV neid pakub.

AVM teenusele ligipääsu andva teenuse ligipääsetavusnõuded

- Teenus peab tagama audiovisuaalmeedia teenuse ligipääsetavuselementide täieliku edastamise.

Olla ligipääsetav on mõtteviis!

- Digikeskkonnad annavad enneolematult hea ligipääsu ühiskonnale.
- Kasutajakesksus: ligipääsetavad digikeskkonnad on mugavad kõikide jaoks.
- Võimalus näidata, et ettevõtte on vastutustundlik.

Küsimusi?

Aitäh!

hanna.rattasepp@ttja.ee